

WIGILIA NARODÓW

„WIELOŚĆ W JEDNOŚCI”

Kilkadziesiąt imprez i wydarzeń kulturalnych, naukowych i edukacyjnych w 2007 roku zrealizowano w ramach całorocznego cyklu obchodów 750 lecia Gorzowa Wlkp. Ten kulturotwórczy cykl rozpoczął się *„Ośmioma koncertami na osiem wieków miasta”* w gorzowskiej katedrze, uwzględniający poznanie historii muzyki od średniowiecza do współczesności. W kulminacji obchodów wielotysięczny, barwny historyczny Korowód przemaszerował ulicami Gorzowa i ukazał piękno tych epok na otwartej scenie grodu nad Wartą. Wydarzeniem spinającym to święto było wydanie *„Encyklopedii Gorzowa”*. Kilkuset stronicową książkę napisał znany dziennikarz Jerzy Zysnarski. W przeddzień Świąt Bożego Narodzenia spotkały się na wspólnej wigilii przedstawiciele mniejszości narodowych i grup etnicznych.

Po raz pierwszy w Gorzowie Wlkp. pod auspicjami Stowarzyszenia Twórców i Przyjaciół Kultury Cygańskiej im. Bronisławy Wajs - Papuszy oraz Miejskiego Centrum Kultury w Gorzowie Wlkp. zorganizowano 15 grudnia 2007 „Wigilię Narodów”, będącą spotkaniem pokoleń mniejszości narodowych i grup etnicznych zamieszkujących od lat miasto nad Wartą i woj. lubuskie.

Gospodarze tej radosnej i kulturotwórczej Wigilii – **Stanisław Jaskulka** (aktor z Warszawy i góral z pochodzenia) oraz **Edward Dębicki** - animator kultury romskiej zapoznali gości spotkania z tradycjami wigilijnymi i kulturą Romów (zespół „Terno”), **Stefania Jawornicka** z kolei - z wigilią ukraińską (*Chór prawosławny „Sotiria” z Gorzowa Wlkp.*), **ks. Artur Graban** ukazał tradycje łemkowskie (*Zespół „Łemko Tower” ze Strzelec Kraj.*) Pięknie opowiadali i śpiewali górale Czadeccy z Wichowa, zaprzyjaźnieni z Edwardem Dębickim Bośniacy z zespołu „Jutrzenka”, którzy przyjechali z Bolesławca. Stowarzyszenia polskie reprezentowali: Zespół Regionalny z Dąbrów-

ki Wlkp. (*walka o polskość i wigilia pod zaborami*). Byli też gorzowscy Lwowiacy i Wilniuchy. Podkreślić trzeba ciepły i serdeczny klimat wigilii oraz to, że wielu z nas po raz pierwszy dowiedziało się o niemal zapomnianych tradycjach bożonarodzeniowych wielu narodowości i wyśmienitych, oryginalnych potrawach, przygotowanych na tę okazję według przekazów rodowych.

Radosny i twórczy klimat spotkania był niewątpliwie zasługą Stanisława Jaskulki, który w góralskiej gwarze poprowadził tą jedyną w swojej rodzaju „Wigilię Pokoleń”. Jego recytacje poezji w języku romskim (Papusza - *Gilori*), łemkowskie „*Boże Narodzenie*” - Bohdana Ihora Antonycza, walory wokalne w interpretacji ukraińskiego „*Kozaka*”, znajomość kultur tych narodów i wzruszający wiersz na zakończenie prezentacji – „*Przyszedł na te ziemie biedny Chrystus*” - było potwierdzeniem profesjonalizmu St. Jaskulki. Degustacja kilkudziesięciu potraw wigilijnych z udziałem uczestników i gości zakończyła pierwszą odsłonę „Wigilii Narodów”. Zarówno Edward Dębicki, jak też obecna na tym spotka-

niu **Zofia Bednarz** - Wiceprezydent Gorzowa Wlkp. i **Marek Lewandowski** - dyrektor Generalny LUW zapowiedzieli organizację tej wielokulturowej imprezy w kolejnych latach.

Szlachetna idea kształtowania szacunku dla odrębności religijnych i obyczajowych, w imię tolerancji i przyjaźni, dostrzegania piękna w różności ma być przykładem szacunku dla mieszkańców miasta i regionu do wspólniejszej idei „**Wielość w jedności**”, zrodzonej przed kilkunastu laty na Ogólnopolskiej Konferencji Regionalistów Polskich w Rogach k. Gorzowa Wlkp. (inicjator r- Władysław Daniszewski, zmarły w ub. roku szczeciński regionalista - przyp. L.B.). Te piękne tradycje nawiązujące do historycznego braterstwa Rzeczypospolitej, są równie ważne obecnie do przełamywania zakorzenionych, niesprawiedliwych stereotypów wobec mniejszości i grup etnicznych. I to zarówno w mikro, jak i makroskali. Gorzów Wlkp. i Ziemia Lubuska były po wojnie również „*etnicz-*